

Ändringsbudget 2019

Innehåll

1.	Inledning.....	3
1.1	Konjunktur och omvärld – ekonomiska läget i Sverige.....	3
1.2	Kommande utmaningar	3
2.	Ändringsbudget 2019	4
2.1	Förändring mot tidigare lagd budget.....	5
2.2	Kortsiktiga åtgärder 2019	5
2.3	Resultatutjämningsreserv (RUR).....	5
2.4	Sammanfattade effekter av ändringsbudget 2019	5
3.	Investeringar.....	6

1. Inledning

Kommunen upprättar varje år en budget för nästa kalenderår och en plan för de efterföljande två åren. Förslag till budget upprättas av kommunstyrelsen och fastställs av kommunfullmäktige. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

På grund av ändrade budgetförutsättningar har förvaltningen på uppdrag av kommunstyrelsen utarbetat en ändringsbudget för 2019.

1.1 Konjunktur och omvärld – ekonomiska läget i Sverige

Sveriges kommuner och landsting (SKL) konstaterar i ”Ekonomirapport december 2018” och ”Budgetunderlag för kommunsektorn 2019-2021” att det ekonomiska läget fortsätter vara bekymmersamt för kommunsektorn som helhet. Många kommuner brottas med underskott och ett kraftigt kostnadstryck.

Samtidigt är tillväxten i svensk ekonomi fortsatt stark, sysselsättningen ökar och det finns en stark efterfrågan på arbetskraft, framförallt inom offentlig sektor. Skatteintäkterna ökar dock betydligt långsammare de kommande åren än de gjort tidigare år. Som en följd av stora investeringar har också det finansiella sparandet varit negativt i kommunerna trots tidigare goda ekonomiska resultat.

Kostnader som drivs av demografiska förändringar fortsätter att öka i snabb takt. Den reala skattetillväxten väntas bli under 1 procent (%) fram till 2020, medan de demografiskt betingande kostnaderna ökar med cirka 1,5 % för samma period. Det är den snabbaste ökningen som skett under de senaste 35 åren och utvecklingen är cirka tre gånger snabbare än den varit de senaste 15 åren.

Kostnaderna förväntas ligga kvar på en högre nivå än tidigare, samtidigt som skatteintäkterna relativt sett minskar från och med år 2018. För att täcka upp glappet mellan intäkter och kostnader bedömer SKL att skattehöjningar på 1,82 kronor behövs, eller att motsvarande andra åtgärder genomförs som får samma resultatpåverkan. I praktiken handlar det i sådana fall om effektiviseringar, ökade statsbidrag, försämrade resultat och nedskärningar för motsvarande totalt 43 miljarder kronor.

Glappet stannar inte av till 2020, utan fortsätter att växa under lång tid framöver. SKL anser att stort fokus ska ligga på effektiviseringar där digitalisering, ändrade arbetsätt och samarbete nämns som exempel. Digitaliseringen beräknas kunna ge en besparing på cirka 5 miljarder av de totalt 43 miljarder kronor som krävs, vilket för Leksands del motsvarar 4-5 miljoner kronor. På grund av svårigheter att rekrytera behörig personal till kommunsektorn måste också tekniska lösningar utvecklas. Utöver detta trycker SKL på insikten att sämre ekonomiska tider väntar och att det krävs flera åtgärder än tidigare för att få en ekonomi i balans.

1.2 Kommande utmaningar

I Leksands kommun, liksom i hela landet, kommer kraven och förväntningarna på kommunens tjänster att vara högre i framtiden än de är idag. Det kommer att saknas arbetskraft och vi behöver fortsätta skapa attraktiva, trygga och hållbara livs- och boendemiljöer för att få människor att bo kvar och flytta hit. Infrastrukturen behöver förbättras i konkurrens med mer befolkningstäta regioner. Vi behöver också ständigt utveckla verksamheterna med hjälp av ny teknik och digitalisering. Vi behöver hitta nya och andra samverkanslösningar med såväl privata aktörer som andra likasinnade kommuner.

För att komma tillrätta med det underskott i ekonomin som råder behöver vi göra strukturella förändringar som är hållbara på lång sikt. Det finns en omställningsproblematik och en utmaning att minska kostnaderna i den kommunala grundskolan i och med den volymminskning i antal elever som

skett. Vi har en överkapacitet i antal elevplatser i den kommunala grundskolan som kräver förändringar av skolstrukturen. Det finns även en överkapacitet i regionen av antal gymnasieplatser vilket innebär en ökad konkurrens och fler valmöjligheter för våra egna elever att läsa vidare på annan ort. Vi ser redan idag att färre av våra egna elever väljer Leksands gymnasium och färre elever utifrån väljer att läsa här, vilket ökar de interkommunala ersättningarna. Den psykiska ohälsan ökar i hela landet och så även här. Även våldet i nära relationer ökar. Det innebär en stor osäkerhetsfaktor i antal placeringar och driver kostnader inom Familj och stöd. Vi ser också att sjukfrånvaron ökar i vår egen organisation, vilket leder till fler vikarier och ökade sjukskrivningskostnader.

Dessutom har vi en stor demografisk utmaning i en allt mer åldrande befolkning med en förväntad ökad vårdtyngd. Det kommer att finnas behov av fler hemtjänststimmar, boendeplatser och fler ärenden inom LSS.

2.Ändringsbudget 2019

Förvaltningen föreslår följande ändringsbudget för 2019 för att åtgärda det underskott som är:

	Utfall 2018	Budget 2019	Ändrings- budget 2019	Förändring
Förvaltningsledning och politik	37,6	39,2	37,6	-1,6
Verksamhetsstöd	60,4	61,9	61,9	
Lärande och stöd	402,7	380,3	412,1	+31,8
<i>Varav Familj och stöd</i>	73,4	54,0	63,8	+9,8
<i>Varav Förskola</i>	82,0	87,4	87,4	-
<i>Varav Grundskola</i>	165,6	159,2	175,5	+16,3
<i>Varav Gymnasieskola</i>	65,1	63,9	69,1	+5,2
Vård och omsorg	279,7	283,5	283,5	
Samhällsutveckling	59,4	62,6	60,6	-2,0
Generella kortsiktiga åtgärder	-	-	-5,1	-5,1
Verksamhetens Nettoram	839,8	827,5	850,6	+23,1
Övrigt	-12,4	-1,5	-1,5	
Lönekomp	0,0	13,1	11,1	-2,0
Priskomp	-	-	-	
Avskrivningar	38,2	42,0	42,0	
Pensioner och övriga personalkostnader	25,1	20,3	15,8	-4,5
Verksamhetens Nettokostnader	890,7	901,4	918,0	+16,6
Skatteintäkter	-712,8	-739,6	-739,6	
Generella statsbidrag och utjämning	-164,2	-163,1	-163,1	
Finansnetto	-3,9	-0,8	-1,3	-0,5
Årets resultat	-9,8	2,1	-14,0	
Resultat i % av skatter och bidrag	-1,1 %	0,2 %	-1,6%	
Resultatutjämningsreserven (RUR)			14,0	-14,0
Årets resultat efter RUR			0,0	
Resultat i % efter RUR			0,0 %	

Tabell 1: Ändringsbudget 2019 (mkr).

2.1 Förändring mot tidigare lagd budget

Verksamhetsstöd och vård och omsorg ska klara sig inom ram enligt tidigare lagd budget. Förvaltningsledning har en minskad ram med 1,6 mkr då extra hyra till Leksands IF utgår från och med 1 maj i och med herrarna nu spelar i högsta serien.

Samhällsutveckling har i år en reavinst på 2,8 mkr för försäljning av kvarteret Nygårds, samtidigt som de har de en ökad kostnad på nästan 1 mkr för vägen förbi Leksandsbröd. Det innebär att de klarar sig på en minskad budget med 2 mkr 2019.

Den stora utmaningen finns inom Lärande och stöd, där strukturella åtgärder krävs för att komma ner i en långsiktigt hållbar kostnadsnivå. Totalt får lärande och stöd 31,8 mkr i tillskott 2019. Det fördelas enligt nedan:

- Den psykiska ohälsan bland barn och unga ökar i hela landet, och så även här. Samtidigt ökar antalet ärenden med våld i nära relationer kraftigt. Båda dessa driver kostnader för familj och stöd och är svåra att prognostisera. Familj och stöd föreslås få ett tillskott 2019 på ytterligare 9,8 mkr för att klara dessa ärenden.
- Förskolan har fått ett tillskott i ram i ursprunglig budget 2019 och bedöms därför klara budget.
- Den kommunala grundskolan har idag en överkapacitet där det finns plats för cirka 500 elever fler än vad som finns i verksamheten idag. Vi har kostnaden kvar i form av lokaler, personal, m.m. eftersom överkapaciteten är spridd mellan klasser, åldrar och skolor. En viss besparing sker i och med att Djura skola läggs, men den äts till del upp av att bidraget till fristående friskolor ökar i och med att nettokostnaden per grundskoleelev är högre än budgeterat (på grund av överkapaciteten). Grundskolan föreslås få ett tillskott på 16,3 mkr 2019.
- Även för gymnasiet förekommer en överkapacitet i antal platser, men i närregionen. Leksands gymnasium har både färre Leksandselever som väljer att studera på hemmaplan och färre elever som kommer från andra kommuner. Gymnasieskolan föreslås få ett tillskott på 5,2 mkr 2019 för att klara elevtappet.
- Lönekompp och pensioner +6,5 mkr.

2.2 Kortsiktiga åtgärder 2019

För att klara underskottet har förvaltningen gjort ett antal kortsiktiga åtgärder som bedöms ge ytterligare cirka 5,1 mkr under 2019. Det handlar till exempel om att vakanshålla tjänster, införa inköpsstopp för vissa kostnadsslag (exempelvis annonsering, utbildning, resor), ta bort julgåvan och julborden för anställda, och en generell återhållsamhet. Dessa åtgärder är dock inte hållbara över längre tid.

2.3 Resultatutjämningsreserv (RUR)

Kommuner kan reservera medel till en resultatutjämningsreserv (RUR) inom ramen för en balanskravsutredning och eget kapital, för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Leksands kommun har under de goda åren avsatt 60 mkr till RUR.

För att kunna disponera medel ur Resultatutjämningsreserven (RUR) 2019 behöver kommunens egna riktlinjer för disponering ur RUR ses över. Detta görs i ärende 2019/297

2.4 Sammanfattade effekter av ändringsbudget 2019

- Soliditeten kommer sjunka.
- Resultatmålet nås ej 2019 (och inte heller för budgetperioden 2020-2022, se nedan).
- Självfinansieringsmålet för investeringar nås ej.
- Nettokostnaderna ökar snabbare än skatter och bidrag.

3. Investeringar

Beslutad investeringsbudget för 2019 uppgår till 121,8 mkr och förvaltningen har äskat om 49,9 mkr i tilläggsanslag (TA). Det ger en total investeringsbudget på 171,7 mkr 2019. Se bilaga 1 ”Investeringar 2019-2022”.

I förvaltningens förslag till TA budget har flera justeringar gjorts för att på så sätt minska kostnaderna framförallt 2019:

- Kvarvarande medel för generella väg- och broinvesteringsmedel (3 mkr) äskas inte över till 2019.
- Motsvarande görs för generella fastighetsinvesteringar (1 mkr).
- Investeringen på 1,2 mkr för Siljansvallens konstgräs skjuts fram på grund av att de beräknades kosta ytterligare 1,2 mkr.

Sammantaget bedöms dessa åtgärder kortsiktigt spara cirka 0,5 mkr per år. Ytterligare förändringar att diskutera är om investeringen i en ny Sporthall ska skjutas på framtiden (en total investering på cirka 50 mkr)